

odhadom ceny. Stalo sa, že na mnohých miestach bez prítomnosti majiteľa vec, ktorá mala hodnotu 12 000 Kč, bola odhadnutá na 450 Kč (nacionál pokladňa), alebo zariadenie obchodu v hodnote 100 000 Kč bolo odhadnuté na 5 000 Kč. Väčšine obchodníkov neboli odovzdané kópie inventárneho zoznamu, nedovolili kontrolovať zapisované veci a postihnutým obchodníkom neboli vydané žiadne potvrdenky o zhabanom majetku. Tieto obchody zostali zatvorené a bolo im zakázané prevádzať živnosť.

Niektorých obchodníkov bez príčiny zatvorili (pekára Jozefa F.). Toto všetko trvalo až do 22. 11. 1938, v ktorý deň všetci obchodníci a živnostníci boli predvolaní na policajný úrad do budovy bývalého okresného úradu. Tam všetci v počte asi 100 osôb boli zadržaní od 10. hodiny dopoludnia – s malou prestávkou – do druhého dňa do 2. hodiny rannej. Potom všetkým prítomným hromadne oznámili, že sú vykázani z Nových Zámkov, poľažne z obsadeného územia a každý z nich aj s príslušníkmi rodiny sa musí ihneď ráno o 6. hodine opätovne hlásiť v budove bývalého okresného úradu s najnutnejšou batožinou pripravený na odchod.

Dňa 23. 11. 1938 ráno po 7. hodine sa celý transport vyhostených, vedený vojakmi s bodákmi a policiou pohol na nádražie, kde boli naložení do nákladných vozňov a odvezení do Komjatic. Odtiaľ postupne boli vyhostení dopravení do Veľkého Kýru. Tam ich zahnali do maštale, kde prenocovali. Je treba pripomenúť, že okrem vyhostených českej národnosti v transporte bolo 450 židov, ktorí tiež išli z Nových Zámkov.

Dňa 24. 11. 1938 bol transport odovzdaný česko-slovenským úradom. Stade väčšina vyhostených prišla do Bratislavy úplne bez finančných prostriedkov, zanechajúc svoje hnuiteľné a nehnuteľné majetky na bývalom pôsobisku v Nových Zámkoch. Vyhostení úpenlivo prosia slávne kompetentné úrady o zakročenie u maďarskej vlády, aby všetky tieto majetky boli uvoľnené. V prípade, že by sa tak nestalo, prosia slávnú Slovenskú vládu v Bratislave, ako i Ústrednú vládu česko-slovenskej republiky v Prahe, aby siahla k reciprocitám, z ktorých by boli nahradené škody, ktoré utrpeli občania česko-slovenskej republiky na zabranom území a ktorí sú úplne ožobračení.

Vyššieuvedení podpísaní úctivo opätovne a úpenlivo prosíme o láskavé prijatie a priaznivé vybavenie našej prosby.

Toto vyhlásenie overujú:

Barbora B., v. r.	Jaroslav K., v. r.	Jozef F., v. r.
Karol F., v. r.	Alois Z., v. r.	Antonín P., v. r.
Karol Z., v. r.	Václav S., v. r.	Jozef T., v. r.
Jaroslav D., v. r.	Jozef T., v. r.	František H., v. r.
František B., v. r.	Jozef K., v. r.	

SNA, MV, kr. 13, D IV, č. 1036.

25. november 1938, Humenné.

Zápisnica napísaná na okresnom úrade so Samuelom M., bývalým obyvateľom obce Malý Horeš, ktorý vypovedal o okolnostiach protiprávneho vyhostenia a zabavenia jeho majetku na okupovanom území.

Zápisnica

Bez predvolania sa horemenovaný dostavil na tunajší úrad a udáva:

Som obyvateľom obce Malý Gýreš (*Malý Horeš*), okres Kráľovský Chlmec. Býval som tam od roku 1914. Mal som tam majetok, pozostávajúci z 10 jutár zeme, 1 domu s hospodárskym príslušenstvom.

Dňa 6. 11. 1938 prišli do môjho domu maďarskí četníci a dali mi príkaz, aby som ihneď opustil obec a odišiel za hranice. Opýtal som sa ich, kam mám odísť. Nato mi odpovedali, aby som išiel ku slepému Syrovému.¹ Toto mi povedali pred obecným starostom Andrásom Ráczom.

Potom ma opätovne vyzvali, aby som ihneď odišiel, lebo ináč mi bude horúco, keď ma budú musieť ešte raz k tomu vyzývať.

Bol som nútený nechať tam celý svoj majetok a odísť len s tým, čo som mal na sebe ja a moja žena.

Konečne dovoľujem si podotknúť, že domovským právnom prislúcham do obce Nižné Zbojné (*Zbojné*), okres Medzilaborce.

Zápisnica prečítaná, schválená a podpísaná.

D. a h.

Okresný náčelník:
Vojtech Kováts, v. r.
Zapisovateľ:
Juraj Pavlov, v. r.

Vypočutý:
Samuel M., v. r.

SNA, KÚ, kr. 256, f. 71527/38 prez., bez č.

¹ Generál Jan Syrový, predseda ústrednej vlády Č-SR.

25. november 1938, Bratislava.

Krajinské žandárske veliteľstvo podáva informácie, ktoré získal strážmajster František Jedlička, o osudoch slovenských a českých kolonistov na okupovanom území.

Vrchný strážmajster František Jedlička, t. č. pridelený na četnickej stanici Kerestúr (*Križovany nad Dudváhom*), okres Trnava, od spoľahlivého dôvernika získal tieto správy o osude slovenských a českých kolonistov v Košútoch a Švehlove (*Nové Osady*), (bývalej kolónii Hajmáš a Sedín).

Dňa 21. 11. 1938 všetci českí a slovenskí kolonisti, ktorí vzdor násilnostiam maďarských orgánov a maďarského obyvateľstva zostali v Košútoch a Švehlove, od maďarských četníkov dostali rozkaz, aby ešte toho istého dňa opustili územie maďarského štátu a odniesli so sebou len to, čo unesú v rukách. Za niekoľko hodín po tomto rozkaze bolo zo Švehlova (okres Galanta) a Košút vyhnaných asi 60 osôb. Museli tam zanechať všetok majetok a boli prinútení podpísať vyhlásenie, že sa dobrovoľne vzdávajú svojho majetku.